SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 27. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 10, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 27. РІК CII.

УПОВНОВАЖЕННЯ Л. ЛУК'ЯНЕНКА ЗНОВУ НЕ ВИЗНАНО

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 7-го лютого, на сесії Верховної Ради України знову вирішувалося питання визнати чи не визнати депутатські уповноваження Левка Лук'яненка. Як уже інформовано, під час попереднього голосування Верховна Рада не затвердила уповноваження Л. Лук'яненка, покликаючись на те, що під час виборів нібито були розповсюджені летючки з погрозами тим, хто голосуватиме не за нього.

Тимчасовій мандатній комісії доручили перевірити факти і дати їм оцінку. Комісія встановила, що такі летючки справді були поширені під час виборів. Але члени комісії не дійшли спільної думки з цього питання і запропонували на сесії два варіянти рішення: визнати уповноваження депутата Л. Лук'яненка і другий варіянт — визнати вибори недійсними з вини Лук'яненка. Голосування 7-го лютого теж нічого не прояснило, бо ні одне з рішень не набрало необхідного числа голосів. „Ліві" сили в парляменті під час дискусії чинили шалений опір визнанню депутатських уповноважень Л. Лук'яненка. Протестуючи проти цього, депутати з фракцій Руху, „Державність", „Реформи", „Центр" та нової групи „Незалежні депутати" залишили залю.

Багато депутатів схиляються до думки, що після голосування виборців Верховна Рада не повинна сама визначати долю один одного. Це має робити Верховний суд та Конституційний суд, це було б етичніше і об'єктивніше.

Оскільки доля Л. Лук'яненка так і не вирішилась, тимчасовій мандатній комісії знову доручено ще раз вивчити питання, після чого відбудеться ще одне голосування. О. Мороз пропонував затвердити уповноваження Л. Лук'яненка.

Того ж дня на сесії розглянуто пропозицію відновити повну радіотрансляцію всієї сесії, але це рішення не затвердили, оскільки воно також не зібрало необхідного числа голосів. Депутати лише проголосували за повну трасляцію розгляду постанови Кабінету Міністрів ч. 733 про ціноутворення. Фракція комуністів розповсюдила серед депутатів про-

(Закінчення на стор. 3)

Договір підписано

Бонн, Німеччина. — У понеділок, 6-го лютого, пресове агентство Ройтер повідомило, що Німеччина та Україна підписали договір про спільне поборювання організованого злочинства і тероризму.

Міністри внутрішніх справ Німеччини та України, Манфред Кантер і Володимир Радченко, підписали угоду про боротьбу з наркоманством і пачкуванням зброї, крадежем авт, відмиванням грошей, підробкуванням і торгуванням ядерними матеріялами.

У рамки цієї боротьби входитиме обмін інформаціями та експертами і створення комісії для координування спільних зусиль у боротьбі зі злочинністю. На думку німецького міністра, підписання цього договору з Україною є вагомим успіхом у спільному поборюванні організованого злочинства. З такою ж метою Німеччина вже підписала подібні договори з Чехією, Словаччиною, Польщею, Мадярщиною, Болгарією та Естонією.Плянує у майбутньому такі ж договори підписати з Латвією, Литвою, Біларуссю та Росією.

Кияни критикують посадника

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 6-го лютого, кілька сотень киян пікетували будинок Київської Міської Ради. Учасники пікетування є членами кількох житлово-будівельних кооперативів. Вони звинуватили посадника міста в порушенні законодавства. За їх твердженням, „керуючись власними інтересами" керівники міста підвищили вартість уже збудованого житла. Нам пропонують сплатити гроші за те, що два місяці у напівготових будинках не велося ніяких робіт", — сказав один з пікетувальників.

Учасники акції намагаються дістати копію постанови про підвищення тарифів на житло, щоб вивчити справу і, можливо, подати скаргу до суду. Керівник депутатської групи „Столиця" Київської Міської Ради Георгій Веремейчик вважає, що доки посадник міста Леонід Косаківський ігноруватиме думку більшости депутатів, доти прості люди страждатимуть через брак контролі виконкому.

Щодо праці сесії Київської Міської Ради, то група депутатів, втративши надію на швидке завершення організаційного періоду, створила тимчасову комісію з перевірки земельних питань. Але дискусії у Міській Раді бувають такі непередбачувані, що важко сподіватися на вирішення тих чи інших питань.

Вийшло окреме видання „Українського Тижневика"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Минулого тижня появилося окреме видання англомовного „Українського Тижневика", присвячене стипендистам Українського Народного Союзу, що згідно з рішенням Головного Уряду видається кожного року та розсилається безплатно всім передплатникам „Українського Тижневика" і „Свободи".

Метою цього видання є запізнати читачів з тими молодими людьми, які за свої академічні успіхи та активність в громаді були пропоновані Стипендійною комісією УНС на стипендії Українського Народного Союзу в 1994/95 академічному році.

Тут слід.підкреслити, що від часу формального започаткування стипендійної програми в 1964 році УНС виділив на цю ціль приблизно 1.12 міл. дол. для своїх членів — студентів. УНС майже від початку свого існування у 1894 році завжди допомагав студентам, хоча тоді це були значно менші суми.

УНС впродовж свого 100-річного існування може похвалитися не тільки стипендійною програмою, але цілим рядом інших допоміжних послуг для своїх членів. А одним із них є і це окреме видання „Українського Тижневика" присвячене стипендистам.

ЗВОЛІКАЮТЬ З ПРИЙНЯТТЯМ ДО РАДИ ЕВРОПИ

Київ (УНІАР). — У вівторок, 7-го лютого, депутат України Сергій Головатий, який щойно повернувся зі Страсбургу, де брав участь у засіданні Парляментарної асамблеї Ради Европи, повідомив, що склалася парадоксальна ситуація з вступом України до цієї організації. Европейське товариство створює всі умови для пришвидшення інтеграційних процесів і виявляє зацікавлення прийняти Україну до Ради Европи, а з українського боку таких кроків нема.

Євген Мармазов, який очолює представницьку делегацію у Страсбурзі, протягом двох років так і не знайшов часу для звернення до Европейського парляменту з проханням надати Україні членство в Раді Европи. Не подано такої заяви і на останній асамблеї, отже питання про вступ України до Ради Европи вирішуватиметься лише в січні 1996 року.

На думку С. Головатого, у такому зволіканні дуже зацікавлена Росія, котра мала стати членом Ради Европи, але їй відмовлено з огляду на чеченську війну. Крім того, зауважив С. Головатий, деякі політичні кола України не хочуть такої інтеграції. Як відомо, для вступу до Ради Европи, має бути виконана головна умова — основний закон держави повинен бути узгоджений з нормами міжнародного права. Для України навіть зроблено виняток: з нормами міжнародного права має бути узгоджена не конституція 1978 року, а законопроєкт про державну владу та місцеве самоврядування, над яким працює Верховна Рада. Якщо український парлямент схвалить цей законопроєкт, то в Україні почнеться реформування традиційного політичного механізму, основи якого закладалися ще в совєтські часи.

Склалася ситуація, коли бажання, щоб Україна вступила до Ради Европи є, але немає бажання поступитися деякими соціялістичними догмами заради досягнення мети. Україну майже втягають до Европейського союзу, а вона все ще тримається за своє соціялістичне минуле та за брежнєвську конституцію, сказав С. Головатий.

Підвищку цін сповільнено

Київ (Р. Р.). — В понеділок, 6-го лютого, пресова служба Кабінету Міністрів повідомила, що рішенням Уряду внесено зміни до постанови 733 Кбінету Міністрів про ціноутворення в умовах реформування економіки. Передбачено сповільнити темпи виплат та користування житлом, водопостачанням та іншими комунальними послугами.

Замість попередньо оголошеного підвищення платні у 5-6 разів, відшкодування за всі послуги здійснюватиметься за допомогою поступового зростання виплат. Тепер з 1-го лютого споживачі мають компенсувати не менше 20 відсотків фактичної вартости цих послуг. Від 1-го травня — не менше 30 відсотків, з 1-го липня — не менше 40 відс. і з 1-го вересня не менше 60 відсотків. Раніше плянувалося що з 1-го лютого громадяни оплачуватимуть не менше 40 відсотків фактичних витрат, а з 1-го липня — 60 відсотків.

Більш зрозуміліше це означає, що централізоване опалення житлової площі коштуватиме 14,000 карбованців за один квад-ратний метр. Використання природного газу коштуватиме 54,000 карбованців за одну особу, а в будинках з газовими колонками для нагрівання води — 61,000 карбованців. Відлив стічної води в лютому коштуватиме близько 140,000 карбованців.

Прем'єр-міністер Віталій Масол в суботу, 4-го лютого визнав, що пропоноване Міністерством Економіки підвищення цін на публічні послуги та користування громадським транспортом — безпідставне. Ще раніше про це говорив і Віктор Пинзеник. До речі, одна поїздка підземкою вже коштує 7,000 карбованців, а державі вона обходиться ще дорожче — 7,490 карбованців. В. Пинзеник пропонував зменшити цю платню до 3,000 карбованців, але тарифи на проїзд у підземці так і не змінилися.

Заступник міністра економіки Віктор Кальник повідомив, що ціна на хліб у лютому зросте в півтора раза. Роздрібна ціна газу й вугілля для населення становитиме 40 відсотків від собівартости. За електроенергію доведеться платити не 300-400 карбованців за 1 кіловатгодину, а в кілька разів більше.

Чутки про те, що В. Масол нібито подав заяву Президентові про свою резиґнацію, не підтверджено.

Національний Банк програв в арбітражному суді

Київ (Р. Р.). — Тут 7-го лютого газета „Всеукраїнські Відомості" повідомила про конфіскату рахунків Національного Банку України: в Голляндії — 12 рахунків, у Німеччині — вісім, у Франції — 16.

Україна несе величезні грошові втрати, не може проводити розрахунки і втрачає авторитет у світі. Санкції наклав Міжнародний арбітражний суд через те, що Міністерство Сільського Господарства заборгувало закордонним постачальникам 87 міл. дол. і ще 4 міл. дол. за несвоєчасну сплату боргу і борг цей звалено на Національний Банк України.

Парляментарна фракція аграрників на днях намагалася погасити скандал, який уже розслідує Генеральна прокуратура України, з'ясовуючи хто зробив цей борг і чому його повинна виплачувати держава.

Заступник голови Верховної Ради Олександер Ткаченко у свою чергу запропонував заслухати звіт генерального прокурора про його працю і притягти його до відповідальности за всілякі порушення. Ткаченко запропонував прокуророві не чіпати Міністерство Сільського Господарства напередодні посівних робіт, щоб не поставити під загрозу майбутній урожай.

НБУ вніс відклик до вищого арбітражного суду й керівники банку утримуються давати будь які коментарі для преси.

ВЕЧІР ПІСНІ Й РЕЦИТАЦІЇ У ВИКОНАННІ Н. МАТВІЄНКО

Ню Йорк. — Український Інститут Америки, 2 схід 79-та вул., влаштовує вечір пісні й рецитації "Повій, вітре, з України" у виконанні славної мисткині з України Ніни Матвієнко. Вечір відбудеться в залі УІА у неділю, 19-го лютого, початок о год. 3-ій по полудні. Телефон для інформацій (212) 288-8660.

УКРАЇНА І РОСІЯ УЗГІДНИЛИ ДОГОВІР

Київ. — Пресове агентство Ройтер з 8-го лютого повідомляє, що Україна і Росія того дня змінили свої стосунки, відкинувши різниці поглядів на подвійне громадянство і Чорноморського флоту.

Після кількамісячного застою в цих двох справах 8-го лютого відповідний договір, яким відкидається можливість подвійного громадянства і признається право на перебування української і російської флоти у Севастополі, підписали в імені Уряду України Євген Марчук, перший заступник прем'єр-міністра, і Олег Сосковець в імені російського уряду.

Поруч із тими двома рішеннями, яких досі представники Росії не хотіли признати, дійшло ще до порозуміння у справах торгівлі, упрощенні переїзду границі між обома державами, як також у справі податків.

Договір вимагає ще асиґнати президента Бориса Єльцина, який плянує відвідати Київ у березні.

Президент Б. Клінтон застосує твердшу політику щодо нелеґалів

Вашінгтон. — Президент Билл Клінтон ясно дав до зрозуміння,що він має намір застосувати більш тверду політику щодо нелеґалів і закликав Конґрес схвалити пакет відповідних заходів.

„Не можна дозволити, щоб американці, нація імігрантів, байдуже ставилися до зловживань власними іміграційними законами. Ми повинні покласти цьому край",— сказав Президент.

Запропоновані Б. Клінтоном зміни передусім полягають у фінансуванні програм,які сприятимуть більш ефективній праці прикордонників, прибережної сторожі, а також Служби імміграції і натуралізації. Ці програми коштуватимуть щонайменше один біл. дол. Приблизно половину цієї суми дістануть стейти Фльорида, Тексас і Каліфорнія, де найбільше нелеґалів переходить до ЗСА з Мехіко. І хоч виділені фонди нібито досить поважні, адміністрації названих стейтів вважають,що ці суми значно менші, ніж видатки, яких зазнають стейти у зв'язку з нелеґальною іміграцією.

Друга частина грошей піде на нові технічні засоби боротьби з порушниками кордону. У цей фонд певні суми надходитимуть від сплати за переїзд кордону леґальним способом. Піші туристи платитимуть півтора дол. а на автах — по три дол.

Президент Б. Клінтон підписав рішення, яке зобов'язує різні федеральні служби ставитися до боротьби з нелеґалами як до першорядного завдання. У висліді очікується більш швидкий процес депортації нелеґалів з території ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ПІВТОРАМІСЯЧНИХ пошуків та кількох відмов у вівторок, 7-го лютого, президент Билл Клінтон вирішив запропонувати на становище директора Центральної розвідчої служби (Сі-Ай-Ей) пенсіонованого генерала американського летунства Майкла Карнса. Названий колишній військовик, випускник Гарвардського університету в ділянці менаджменту, є вмілим керівником, але немає будь-якої розвідчої практики. Все ж таки його колишні військові зверхники, включно з ген.Коліном Повеллом підтримали його кандидатуру з відповідними рекомендаціями. З централі Сі-Ай-Ей не було жодних коментарів.

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО ЛЮТОГО, минув реченець запропонований президентом Биллом Клінтоном, до котрого власники та змагуни бейзболу за допомогою урядового посередника мали дійти до згоди, щоб в час розпочати весняну підготову до бейзболового сезону. Реченець проминув, згоди не осягнено. Президент закликав представників обидвох сторін до Білого Дому, щоб можливо вплинути на усунення застою. Одначе і тут успіху не осягнуто. Тепер Президент беручи під увагу економічні втрати з причин цього шестимісячного страйку, звернувся до Конґресу щоб змусити обидві сторони на арбітражне полагодження справи. Одначе республіканські керівники конгресової більшости не є надто захоплені думкою, щоб Конгрес вмішувався у полагодження приватних робітничих непорозумінь.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА торговельні непорозуміння між ЗСА з Китаєм, через байдужість останнього до піратства американських кінофільмів і комп'ютерних засобів програмування в їхній країні,Уряд президента Билла Клінтона вирішив продати Китаєві більше зерна, щоб не втратити цьогорінку в користь европейських фермерів.Це вказує на скомплікованість торговельних трансакцій, де з одного боку є намагання по-карати торговельного партнера, а з іншого продавати йому так потрібне зерно, щоб тільки затримати свою позицію у торгівлі з ним.

КЕРІВНИКИ АМЕРИКАНСЬКО-арабських організацій в ЗСА протестують проти намагань Уряду президента Билла Клінтона припинити фінансові трансакції організацій запідозрених у підтримці тероризму. Вони уважають, що це дуже пошкодить арабсько-американським доброчинним організаціям і не дозволить їм на допомогу розвитку палестинської економіки. Калід Джашан, заступник директора Крайової спілки арабських американців, уважає, що такий крок ніяк не зупинить тероризму, але дуже настрашить їхніх членів і припинить доброчинну діяльності їхніх організацій.

ДЕЛЕҐАЦІЯ УРЯДОВИХ експертів ЗСА відвідала Україну та відбула цілий ряд зустрічей з державними керівними чинниками. На зустрічі 6-го лютого з Президентом України Леонідом Кучмою, керівник делеґації ЗСА та координатор американської допомоги новим незалежним державамТомас Саймонс сказав: „Україна дуже важлива для ЗСА держава як у політичному, так і в економічному пляні".Він підкреслив, що останнім часом в Україні відбулися значні зрушення і це сталося завдяки реформаторським заходам Президента. Він також повідомив, що ЗСА мають намір посилити свої зв'язки зі Світовим банком не тільки з наміром налагодити для України позики, але і у вирішенні інших проблем.

РОСІЙСЬКІ ВОЯКИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВОЮВАТИ У ЧЕЧНІ

Москва. — Виступаючи перед депутатами Державної думи після свого повернення з Чечні, член фракції „Вибор Росії" Юлій Рибаков ствердив, що тільки в одному Грозному, чеченській столиці, загинуло щонайменше 25,000 мирних мешканців.

Ю. Рибаков підкреслив, що до нелюдської жорстокости вдаються переважно не представники російської армії, а омонівці і внутрішні війська. Депутат подав причину, яка унеможливлює обмін полоненими: росіяни просто вбивають полонених чеченців, а своїх вояків обмінюють на мирних чеченських громадян, яких схоплюють де попало.

З російських околиць надходять повідомлення, що забрані до армії юнаки відмовляються воювати в Чечні. Цими днями понад сорок вояків, котрих прислали зі Забайкальської військової округи, залишили службу і вернулися додому, за деякими з них приїхали їхні батьки. В автономних республіках і областях Росії діють материнські організації, які протестують проти війни в Чечні і участи в ній їхніх синів.

На пресовій конференції в Державній думі виступив депутат Марк Фейгин, який також нещодавно відвідав Чечню. Він розповів, що чеченці дуже гуманно ставляться до російських військовополонених, надають кваліфіковану медичну допомогу раненим.

Проти експансіоністичної політики уряду виступає все більше політичних сил Росії. Цими днями лідер Партії економічної волі Константин Борової від імені партії звернувся до світової спільноти зі закликом „негайно визнати Чеченську республіку і використати міжнародне право для припинення російської агресії".

Порушив домовлення

Київ (УНІАР). — Тут 7-го лютого член депутатської групи „Єдність", Віктор Омелич, який входить до узгоджувальної комісії праці над законопроєктом про владу скритикував Олександра Лавриновича за його інтерв'ю про працю узгоджувальної комісії.

В. Омелич сказав, що депутат Лавринович порушив домовлення членів узгоджувальної комісії не розповідати про суть їхньої праці до того часу, доки з поправками ознайомиться Президент Леонід Кучма та внесе свої зауваження. Члени комісії домовилися говорити з журналістами лише про механізм праці над законопроєктом, сказав Омелич.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ Лех Валенса заявив у понеділок, 6-го лютого, що коли парлямент, в якому переважають ліві сили, не призначить нового уряду,то повинен саморозпуститися. „Я прошу вас зрозуміти мене,— звернувся президент до депутатів сойму,— якщо ви не маєте ніяких ідей, то зрезиґнуйте добровільно, інакше я змушений вжити заходів, які вважаю необхідними в інтересах Польщі". Л. Валенса більше не має наміру миритися з тим, що уряд прем'єр-міністра Вальдемара Павляка, спираючись на підтримку колишніх комуністів і депутатів від лівої Селянської партії, навмисне гальмує проведення економічних реформ.У вівторок,7-го лютого, парлямент найменував на пост прем'єра Юзефа Олекси, 48-річного колишнього комуністичного ідеолога.

ЛІДЕР СОМАЛІЙСЬКОГО Альянсу порятунку Алі Маґді Мохаммед закликав провідників ворогуючих груп Сомалії зібратися на спільну конференцію, щоб обговорити способи припинення кровопролиття в країні. Відомо, що жертвами безперервних збройних конфліктів там стали вже декілька десятків тисяч мирних громадян, а також понад 130 миротворців ООН. В країні панує руїна і хаос, нема ні законодавчої, ні виконавчої влади, ніяких державних структур. Спостерігачі передбачають, що виведення „голубих шоломів", яке має закінчитися до 31-го березня ц. р., спричинить загострення міжклянової боротьби.

В ПОНЕДІЛОК, 6-го ютого, палестинські терористи обстріляли із засідки колону ізраїльських цивільних авт, вбивши одного охоронця, а другого поранивши. Керівник палестинської автономії Ясір Арафат засудив цю акцію і запевнив, що „злочин не залишиться без кари, бо й наше терпіння має кінець". Ця акція сталася за три дні до запляннованої зустрічі прем'єр-міністра Ізраїля Іцака Рабіна з Я. Арафатом, які обговорюватимуть можливість збільшення території палестинської автономії і виведення ізраїльських військ зі західного берега Йордану. Тим часом ізраїльські опозиційні партії підкреслюють, що Я. Арафат не контролює ситуації в межах автономії, й тому нема ніякого сенсу вести з ним переговори.

ДО 10,000 АВСТРІЙЦІВ взяли участь у демонстрації протесту проти недавніх терористичних акцій — вибухів двох бомб, у висліді яких загинуло четверо циганів. Слідство засвідчило, що в обох випадках застосовувалися однакові вибухові пристрої, а залишені на місці вибухів листівки потверджують, що до злочинів причетні правоекстремістські організації. Ці випадки тероризму схвилювали австрійську спільноту. Президент країни Томас Клестіль повідомив, що візьме участь у похороні жертв правого екстремізму. Представники поліції заперечують, нібито вони не досить активно діють. Лише в минулому році поліція знешкодила до десяти саморобних бомб, підкладених терористами.

В ІЗРАЇЛІ на тренуванні перебувають давні футбольні суперники — московська дружина ЦСКА і київське „Динамо", яке від початку січня тренує Володимир Онищенко. У Тель-Авіві відбувся між ними матч, який закінчився перемогою киян — 1:0. Гола забив Віктор Леоненко, кращий нападник трьох останніх років, якого недавно хотіла петеягнути до себе еспанська „Барсельона".

КОМУНІСТИЧНА ПІВНІЧНА Корея відзначатиме 16-го лютого день народження свого теперішнього лідера Кім Йонг Іля, сина покійного Кім Іль Сонга, як „величне загальнонаціональне свято". У спеціяльному указі Центрального народного комітету республіки говориться, що треба „день і ніч вславляти незрівнянні заслуги товариша Кім Йонг Іля у справі розвитку нашої і світової революції".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Трильйоновий бюджет

Президент Билл Клінтон подав на розгляд Конґресу проєкт бюджету на наступний фінансовий рік, що починається 1-го жовтня цього року, в сумі 1.61 трильйона долярів. Щорічно американський бюджет — це грубезна книга, в якій можуть визнатися тільки фахівці. „Ню Йорк Таймс" недавно писав, що не вдається в розгляд найважливіших позицій, тільки звертає увагу, що оце вперше найважливіший законопроєкт демократичного президента піде на розгляд республіканського Конґресу. Підкреслюється факт незаторкальности позицій соціяльно-фінансового забезпечення та зниження деяких податків середньої кляси громадян.

За два роки президентури Билла Клінтона зрівноважувано бюджетовий дефіцит проголошенням нових податків. Покликуючись на припинення холодної війни, безцеремонно скорочувано позиції на оборону. Ми вже чули, що Конґрес з його республіканською більшістю спротивиться традиційному підходові Демократичної партії в тих двох кардинальних пунктах — легковажному підходові до проблеми оборони та поквапному, наче традиційному, проголошуванню нових податків. Президент Билл Клінтон, який після прогри демократами виборів 8-го листопада минулого року опинився перед республіканською більшістю в обох Палатах Конґресу, раз-у-раз заявляв про свою готовість співпраці з Конґресом республіканського обличчя, очевидно складав новий бюджет так, щоб не було війни з його прийняттям. Республіканський губернатор стейту Ню Джерзі Крістін Тод Вітман, відповідаючи на півторагодинну промову Клінтона „Про стан унії", саркастично вітала його, що він перейняв від республіканців їхню програму.

Нам, українцям, найцікавіша рубрика „Допомога закордонові" у щорічному американському бюджеті. Чули ми, що Україна опинилася вже на четвертому місці американської державної допомоги — після Ізраїля, Єгипту і Росії. Це в теорії, бо у практиці американська допомога Україні ішла по лінії народної приказки „Обіцяв пан кожух — тільки слово його тепле".

Бюджетові цифри мають реальну політичну мову. Цікаво, як виглядатиме в найближчому часі допомога Америки Росії на тлі аґресії Москви супроти Чечні. Ізраїльські дипломати — реалісти, з добрим нюхом. Як тільки республіканці захопили обидві конґресові палати, ізраїльський міністер закордонних справ Шимон Перез приїхав до Вашінґтону на розмову не з президентом Клінтоном, а з республіканськими лідерами у Конґресі. В американському Конґресі сильний вплив на законодавство має так зване лаббі — високоплатні адвокати, знайомі з конґресменами і сенаторами, які боронять інтереси своїх хлібодавців. Україна не має ніякого лаббі, вона занадто бідна на такий люксус. Америка теж уже перестала бути колишнім багатим вуйком, але все ще субвенціонує таких своїх союзників, з якими мусить рахуватися, як ось Ізраїль. Не є виключене, що Конґрес обмежить те лаббі, яке пильнує інтересів окремих держав чи суспільних груп, як Американська асоціяція лікарів, яка не допускає реформи існуючої в Америці системи охорони здоров'я.

Трильйонового державного бюджету в Америці ще не було. Прийнятий недавно Конґресом закон, що не вільно видавати більше, як є прибутку, це охорона проти надто великої щедрости — коштом маси платників податків. Трильйон долярів — це величезна сума, яку помагає зібрати особливо велика і складна американська бюрократія. Новопосталий республіканський Конґрес — це ніби реформаторський Конґрес. Цікаво, як він поставиться до нового астрономічного бюджету і чи такий законопроєкт стане плятформою згоди демократичного Президента і республіканського Конґресу, чи ареною боротьби двох найвищих американських установ.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

ЧУЖОГО БОЛЮ НЕ БУВАЄ

IV

На жаль, є там громадяни України, що воюють на боці Росії. Було б дивно, якби їх не було — російські вербувальники вільно їздять по Україні, пропонують по тисячу долярів авансу, аби писалися в бойові батальйони. Є відомості, що зо два батальйони найманців уже вдалося навербувати. Можна сказати, не густо. Якби не приходили з Ґрозного цинкові домовини, то, може, писалися б густіше. Але вони приходять — менше долярів, більше домовин.

Тиха війна, без автоматних черг та гарматних вибухів, точиться також в Україні. Її різновиди позірно мають два напрямки, а насправді напрямок єдиний — проімперський. У першому напрямку йдеться про збір підписів за відродження СССР — через всенародний референдум; у другому — боротьба за визнання російської мови другою державною мовою в Україні. Або офіційною, що те ж саме. Небагато потрібно пояснень, аби зрозуміти: ні ці напрямки, ні люди, що цим займаються, фактично не різняться між собою. Там і там діє п'ята колона Москви, яку сьогодні надихають доволі близькі сподвижники Бориса Єльцина. Сам Єльцин також подає голос: ось, наприклад, тільки вчора (31-го січня) він заявив, що договір про дружбу між Україною й Росією досі не підписаний через непоступливість України. Щодо подвійного громадянства росіян, якого вимагає Москва, вже була мова. Тепер треба додати кримську проблему: Росія для своїх баз вимагає не лише Севастопіль, а на додаток Теодосію й Керч — тобто фактично все узбережжя Криму. І це не задля оренди (ні, про орендну платню зовсім не йдеться!), а тільки заради „дружніх взаємин". Ми вже казали: Кучма не виправдав надій Москви й через те став „Кравчуком сьогодні".

Та, мабуть, належить зауважити, що Кучма в обороні українських інтересів виявив більше твердости й рішучости, ніж це вдавалося Л. Кравчукові. Я ось що маю на увазі: Президент Л. Кучма наказав міністерству юстиції вивчити правові норми, що стосуються старань деяких суб'єктів повернути нас у червоні обійми СССР. Міністерство виконало вимогу Президента й повідомило: ці підривні дії тягнуть за собою карну відповідальність за статтями, які обіцяють до семи років тюрми. Бажаючих збирати підписи обдурених громадян відразу ж поменшало. І в той же час Генеральна прокуратура України оголосила протизаконним рішення Луганського облвиконкому про надання російській мові статусу офіційної. Харківський і Донецький облвиконкоми, які вслід за Луганським готували схожі рішення, негайно їх пригальмували. Тобто йдеться про те, щоб не лише займатися безплідним умовлянням — треба діяти. Бо інакше виходить за відомою байкою: кота умовляють не красти м'яса, а він тим часом слухає та їсть. Мораль байки: треба не розпатякувати, а застосувати владу.

31-го січня цього року в бесіді є міністром фінансів Німеччини Леонід Кучма обсудив бійню в Чечні: він сказав, що не підтримує ті методи, якими Москва намагається вирішити чеченську кризу. Акуратно сказано, без емоцій, але треба розуміти відповідальність, яка лягає на Президента за кожне його слово.

Надто ми залежні від Москви — кожною тонною нафти, кожним кубометром ґазу. Як правило, люди не розуміють, чому в Україні так важко з харчами. А ми ж, по суті, спалюємо в печах і двигунах наш хліб, наше масло й наші ковбаси. Бо покищо нічим більше платити за ґаз і нафту.

Ось чому такою важливою для нас проблемою є реформування землеробства — з одного боку, і доля одеського нафтотерміналу — з другого. Щодо землеробства, то я вже доволі детально розглядав Указ Президента України про прискорення земельної реформи — він має бути добре відомий читачеві. Належить додати, що цей Указ і досі заблькований в парляменті — ліві сили розуміють: як тільки земля опиниться у власності тих, хто її обробляє, комунофевдалізмові з його брутальною владою на селі настане край. А проте вже через голову парляменту реформа розпочалась — на першому етапі земля із державної власности має перейти у власність колгоспів і радгоспів. Саме це сьогодні й відбувається, незважаючи на парляментські гальма. Вирішилось нарешті й питання побудови одеського терміналу. Понад два роки патріотичним силам довелося витримувати шалені атаки з боку проросійських сил. Це й зрозуміло: як тільки Москва втратить монополію на енерґопостачання України — вона, Україна, й справді стане незалежною.

Не меншає покищо небезпека з боку п'ятої влади, як назвав Президент розкрадачів народного майна, хабарників та рекетирів. В народній мові всі вони об'єднуються в слові „мафія". Організована злочинність зрослася з державними органами — і це загрожує самому існуванню української держави. Президент вимагає від Служби Безпеки, Міністерства внутрішніх справ та Генеральної прокуратури не задовольнятися викриттям злочинів у нижчих і середніх прошарках суспільства, як це відбувається сьогодні: треба звільнити від злочинців вищі ешельони влади. На жаль, не лише Звягільський почувався безкарно — ще й досі не прийшла розплата до інших розкрадачів народного добра, що обліпили державне дерево так густо, як молоду яблуньку обліплює тля.

Треба сказати, що ці тяжкі негаразди — і московський імперіялізм, і його аґентура в Україні, і комуністичне лівацтво парляменту, і розростання організованої злочинности, що запустила свої метастази у вищі державні органи — все це дісталося Л. Кучмі у спадок від імперії та попереднього керівництва. Він провадить боротьбу не на життя, а на смерть — це сьогодні видно всім чесним людям. Ось чому патріотичні сили України від опозиції поступово переходять до активного співробітництва з Президентом Л. Кучмою.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редаґує Лев Яцкевич

Календарні „заковики"

Календарний рік, яким ми тепер „користуємося", раз на чотири роки збільшується на один день (29 лютого). Такий рік (з додатковим днем) називаємо переступним або високосним. До речі, в тому ж році проходять теж Олімпійські Ігри та вибори президента ЗСА. Ціла проблема основується на тому, що довжина календарного року становить відповідник часу одного обороту землі навколо Сонця, який дорівнює 365 1/4 доби.

Кожні чотири роки назбирується з тих чотирьох чверток один повний день. Після докладних обчислень виявилося, що цей додаток не становить повної четвертини дня, але дещо менше. Щоб, отже, календарний рік, у відношенні до його обороту навколо Землі не виявляв завелике прискорення, приблизно один раз на 100 років, календарники вирішили не брати до уваги жодної коректури з цього приводу. Якщо йде про слов'ян, то вони перейняли календар від стародавніх римлян. А перед тим вони обчисляли час на основі змін природи в їх навкіллі, себто відповідників наших пір року та короткотривалих періодів часу, які вони теж називали місяцями.

У противагу до вавилонців та єгиптян, вони не вміли обчисляти часу на основі знаходження місяця в часі його обороту навколо Землі.

Первовзір цієї календарної системи, на якій основуємо до сьогодні літочислення, встановили стародавні єгиптяни. Рік у них розподілявся не на чотири, але на три пори року: час виливу Нілу, час засіву та час жнив. Кожний їх рік , як і наш сьогодні, тривав 365 днів та був розподілений на 12 місяців. Кожний з них мав 30 днів та додатково п'ять днів, при кінці кожного року. Як бачимо, в тім календарі ми зустрічаємося вже з поняттям переступного року.

Слід з признанням відзначити, що „звіздарське" знання стародавніх єгиптян сягало так далеко, що вони могли шляхом обстеження „голим оком" зорі „Сірія" обчислити час обороту Землі не гірше, як це зробив з допомогою модерного телескопа Ґалілео Ґалілей дві тисячі двісті років пізніше. Вавилонці також основували своє астрономічне знання на обстежуванні зір і плянет, а їх рік також складався з 12-ти місяців, але кожний місяць починався з хвилиною появи нового місяця (молодика).

Стародавні римляни пробували теж встановити свій власний календар, як вавилонці, оснований на спостереженні місяця, але швидко переконалися, що з цього приводу виникли численні турботи, тому що „місячний" рік не співпадав повністю із „соняшним" роком. Щоб вирівняти ті різниці, слід було додавати додаткові дні та множити переступні роки.

З цього поставала справжня „нерозбериха", яку розв'язав щойно Юлій Цезар, впровадивши у Римській імперії в четвертому році перед Христом єгипетський календар, який став основою т. зв. „зреформованого римського календаря". В тому новому календарі встановлено, що початок року слід починати 1-го січня, а не, як досі, першого березня, встановлено теж кількість днів у році на 365, за винятком переступного року, що припадає кожних чотири роки.

Ця реформа календаря тривала аж до понтифікату Папи Григорія XIII, тобто до XII ст. Згідно з тією реформою, переступний рік, що досі припадав раз на 100 років, став недійсним.

В часі Французької революції в 1793 р. пляновано нову реформу календаря, згідно з якою він починався б від дня проголошення Французької Республіки (14 липня). Крім цього назви місяців та їх довжина мали б бути змінені та пов'язані із природничо-господарськими явищами. На жаль, спроби впровадити ті зміни в Европі зустрілися з великою опозицією консервативної верстви хліборобів та землевласників.

Різні народи, епохи та віровизнання окреслювали початок свого календарного року відмінно від інших. Так, юдеї вважали, що початком календарного часу повинен бути біблійний початок світу, себто рік 3760 перед Христом, мохаммедани прийняли за початок літочислення втечу їх пророка Мохаммеда з Мекки до Медини, себто 622 рік по Хр., греки прийняли за початок літочислення Олімпійські Ігри, або т. з. „Олімпіяду" (776 рік перед Хр.), стародавні римляни — рік заснування Риму (755 перед Хр.), врешті християнський світ — рік народження Ісуса Христа.

(Закінчення на стор. 3)

Петро Грицак

ХТО ДІЙСНО ПРИСЯГАВ У ПЕРЕЯСЛАВІ 1654 РОКУ?

II

Але не можна виключити тут опінії, що, як і не раз перед тим та потім, до наших днів, московські дипломати "перестаралися" в описі своїх успіхів серед, на їх думку, дивоглядних „черкасів". Надмірна чванькуватість та крутійство ввійшли, як знаємо, у кров і кість тих „mangeurs des chandelles" (з'їдачів лойових свічок), каже М. Грушевський про московських, а пізніше російських, дипломатів. В усякому разі, ціла дискусія навколо тих деталів Переяславського договору є тільки усними твердженнями однієї сторони проти іншої, бо жодного протоколу з тієї, як виявилося, для Москви важної трансакції, таки не збережено. Хоча В. Бутурлін одержав за успішне проведення Переяславського договору від царя велике відзначення та інші почести, вже 31 грудня 1655 року поповнив у Києві самогубство, бо попав у неласку (опалу) самого царя й мав з'явитися на суд у Москві. Закинено йому злочини корупції і злого ведення московського війська у протипольській кампанії. Грозили йому, як і кожному „царському холопові" в подібних обставинах, страшні московські тортури та цілком певна страта голови. Польський історик Л. Кубаля каже про Бутурліна: „Він, що в Переяславі приборкав пиху Хмельницького і привів Україну до присяги, — великий чоловік, намісник...". Але „Sic transit gloria mundi", а по нашому „котюзі по заслузі". Доля Бутурліна повинна бути осторогою не одного політика, українського чи московсько-російського, що збирається чи думає ще збиратися робити кар'єру поміж теперішніми, більш плебейськими наслідками царя-ґосударя. Тут також можна сказати „sapienti sat" та згадати славну пісню-вірша І. Франка „Не пора...".

Все ж таки М. Грушевський признає, що Б. Хмельницький був великий та здібний полководець, але закидає йому досить легковажне проведення цілого Переяславського договору. Тут, можливо, Б. Хмельницький бачив тільки тимчасовий крок, як свого роду перепочинок для України, у формі дипломатичної підтримки. Тим часом був це крок фатальний, хоч, може, неможливий тоді до передбачення, бо несподівано нарушив спочатку в Европі, а потім у цілому світі рівновагу сил майже на три з половиною століття. Наслідки Переяславського договору, незалежно від того, хто там і кому присягав, відчуваємо щодня навіть сьогодні, читаючи газети. Наче зі „скрині Пандори", Б. Хмельницький випустив до Европейського театру нову потугу з амбіціями бути Третім Римом, з інстинктами Джінґіс хана, якою провадили (і, може, ще провадять) „раби з кокардою на лобі, лакеї в золотій оздобі", як зауважив Т. Шевченко. Нова ця потуга користувалася практично необмеженими ресурсами і здібними дипломатами та пропаґандистами-розвідниками. Тепер, після розпаду СССР, нова Росія, виступаючи під візантійським двоголовим орлом як „Третій Рим", навіть не дуже резиґнувати зі своєї позиції як ґльобальної надпотуги. Деякі мрійники там далі бережуть надії про імперію „від Дабліну по Камчатку", від Льодовитого до Індійського океану, плекаючи міт про „народа-богоносця", якому все те чомусь належиться.

Підсумовуючи це все, не можна не завважити, що досить дивний спосіб проведення Переяславського договору та брак писаного протоколу вказують на злу волю московських представників, які правдоподібно боялися якоїсь сильнішої польської чи, може, навіть шведської реакції, пам'ятаючи добре війни за царя Івана Ґрозного й недавню „смуту", коли Москва сама була під окупацією. Тяжко сказати, чи була це зла воля ошукати українців від самого початку, але так це виглядає із ретроспективи часу.

Орест Корчак-Городиський

„УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ ДІЯСПОРИ"

I

Треба привітати ініціятиву українських кооператорів, а головно щаднично-позичкової кооперації з заокеанського еміґраційного поселення, які склали енциклопедичний довідник про теперішній стан української кооперації, додавши й історичну згадку про минулу працю, діяльність і успіхи української кооперації в краю — Західній Україні, хоч і під польською окупацією.

„Українська кооперація діяспори", яка появилася під фірмою Української Світової Кооперативної Ради торік у Чикаґо під редакцією Омеляна Плешкевича, як головного редактора, стане цінним джерелом для майбутнього історика, який знайде в ній багато прецікавого матеріялу для ілюстрації не тільки економічного, але й політичного життя українців на всіх теренах свого тимчасового (приблизно до 1950 року) — в Европі, а також постійного, головно заокеанського, поселення.

Книжка складається із шістьох частин: загальні історичні інформації, Канада, ЗСА, Австралія, Південа Америка і Українська Світова Кооперативна Рада. До книжки доданий покажчик імен, що дуже допомагає читачам знайти інформацію про ту чи іншу особу.

В англомовному вступі редактор у дуже доступній формі дає англомовному читачеві погляд на минуле українського кооперативного руху в Україні, а після закінчення війни в 1945 році — в заокеанському поселенні. Автор англомовного вступу інформує читача, що українська кооперація мала (а я скажу — й має) великий економічний, соціологічний і релігійний вплив на життя і побутові змагання українських еміґрантів у світовому розселенні. Хоч не кожний англомовний читач буде зорієнтований в історії України і змаганнях українського народу, головно під чужими окупаціями, а також на еміґраційному поселенні, то ті короткі статистичні інформації мусять заімпонувати своєю ідейністю і динамізмом. Читач довідається, що перші кредитові кооперативи „Самопоміч" в Америці були залеґалізовані в 1951 році, коли ще всі нові іміґранти змагалися з побутовими трудностями на нових місцях поселення.

Цей англомовний вступ дасть читачеві дуже багато цінних загальних інформацій.

Постання кредитових кооператив на теренах нового поселення, головно ЗСА і Канади, це була життєва необхідність. Важко запрацьовані гроші нових іміґрантів треба було не тільки зберегти у певних „руках", заощадити, але також скористати з кредиту на перші життєві потреби. Та свідомість, що в кредитових кооперативах матимуть чесну обслугу-поміч, стало підставою росту української кооперації. Вже на самому початку приїзду нових еміґрантів одержували вони дружні поради від „старих" іміґрантів, уважати, що підписують, а найважніше уважати, де складають свої ощадності. Вже в перших роках перебування — хоч би в Чикаґо — дехто з наших людей, захоплений дарунками за вкладки на ощадностеві конта, мали проблеми відібрати важко запрацьовані гроші.

У новостворених українських ощадностево-кредитових кооперативах, які постали на базі товариства „Самопоміч", бачимо відомих кооперативних діячів ще з Західньої України, які чесно продовжували працю на економічному відтинку на нових місцях поселення, а своїми іменами давали моральну запоруку чесного діловодства.

Вже в часах тимчасового перебування в таборах переміщених осіб, де також діяли кооперативи, на нарадах господарського сектора ЦПУН було вирішено скликати перший з'їзд українських кооператорів. Бажання координувати працю — це нормальний, здоровий гін до дальшого росту. Щойно на заокеанському розселенні довершено координацію в Світовій Кооперативній Раді.

У вступному слові редактор-упорядник Мирослав Семчишин згадує, що завдяки співпраці провідних кооперативних діячів, а також цілого ряду працівників із керівних органів кредитівок, не без труднощів врешті-решт пощастило зібрати доволі великий довідковий матеріял про окремі кредитові спілки на всіх континентах українського поселення, а також інформаційний матеріял про ті кооперативи, які через складні економічні обставини були змушені самоліквідуватися.

Перші кооперативні організації новоприбулих поселенців поставали там, де між ними були давніші, досвідчені кооператори. Вони давали ініціятиву, свій досвід і працю.

Цікаво й сконденсовано подає дир. О. Плешкевич історію українського кооперативного руху на рідних землях. У своїй інформації він не обмежується тільки до Галичини, але подає цікаві інформації про українську кооперацію на східньоукраїнських землях.

Д-р Петро Вигінний згадує про працю української кооперації на теренах Ярославщини та її боротьбу за збереження української субстанції. Цей самий автор згадує також про економічні і кооперативні студії на українських високих школах Західньої Европи.

Варто було б згадати про кооперативну діяльність т.зв „перших" еміґрантів, після загарбання большевиками Західньої України 1939 року, а також про Лемківщину, Холмщину, Підляшшя. Праця кооперації, хоч і не щаднично-позичкова, була дуже цікавою і цінною.

Ідейні основи української кооперації в діяспорі — такою була доповідь інж. А. Качора на перших загальних зборах Української Світової Кооперативної Ради під час 3-го СКВУ в Ню Йорку 22 листопада 1978 року. Доповідач згадує, що кооперація виникла в минулому сторіччі в наслідок боротьби між працюючим і капіталістичним світом, бо капіталістичний світ захопився розбудовою свого капіталу і забув про саму людину та її моральні й природні права. Ця ідея протиставитися визискові стала підставою постання в повоєнних часах кооперативного руху на нових місцях поселення, як і останньо в Україні. Інж. А. Качор у своїй статті дав цікавий короткий огляд історії кооперації в загальному, а в Україні зокрема. Не було легко виконувати кооперативну працю, бо наші землі були під чужою окупацією, яка не радо гляділа на розвиток, знаючи, що сильна під економічним оглядом громада є політичною силою. Говорячи про українську кооперацію у вільному світі, інж. А. Качор каже, що без перебільшення і самохвальби вона являє собою тепер, побіч наших церков, найбільшу моральну й матеріяльну силу, якою не може похвалитися ні один бездержавний народ у діяспорі.

(Закінчення буде)

45-ліття Українського відділу „Голосу Америки"

12-го грудня 1949 року на міжнародних радіохвилях з'явились передачі українською мовою державної радіостанції ЗСА. З нагоди ювілею — 45-ліття Українського відділу радіостанції „Голос Америки" службовці відділу влаштували прийняття, на якому були присутні представники теперішньої адміністрації, зокрема, Джозеф Бранс — виконуючий обов'язки директора Бюра радіомовлення Міжнародного Аґенства ЗСА (USIA) і виконуючий обов'язки директора „Голосу Америки" Джефрі Кауен. Серед гостей були також присутні колишні керівники Українського відділу „Голосу Америки" — Михайло Терпак, Оксана Драган і Микола Француженко, як також колишній довголітній головний редактор і заступник керівника Українського відділу радіопередачі Дмитро Корбутяк, мовний редактор Петро Одарченко та продюсер Степан Максимюк. Були також гості з інших мовних відділів.

Справа: Дж. Кауен, Дж. Бранс, В. Біляїв, А. Дидик-Петренко, А. Кармазин і Л. Зоряна-Цвікула.

Фото Т. Староха

Вітаючи всіх присутніх, теперішній керівник Українського відділу „Голосу Америки" Володимир Біляїв згадав працівників, які працювали в різні періоди діяльности відділу. Хто ж ці чоловіки і жінки, які впродовж сорока п'яти років знайомили мільйони слухачів в Україні та в інших країнах світу, правдиво й об'єктивно, з кожноденним життям, культурою, політикою і мріями З'єднаних Стейтів? Все це — в новинах, замітках і статтях, оглядах і коментарях, бесідах та інтерв'ю — передавалось людьми чотирьох ґенерацій.

Перший керівник відділу, як зазначив Володимир Біляїв, Никифор Григор'їв, який еміґрував до ЗСА після Другої світової війни, народився в 1883 році. Маючи 35 років, він був членом революційного Парляменту України, Центральної Ради, яка проголосила 22-го січня 1918 року незалежність Української Народної Республіки. Його співпрацівниками були всього на кілька років молодші науковці, вчителі, письменники. Потім прийшла наступна ґенерація, дехто з якої служив військовослужбовцем, або воював під час Другої світової війни на різних фронтах в Европі, в районах Тихого океану й Азії, а дехто еміґрував до берегів цієї землі Вашінґтона з її „святим і праведним законом", як колись охарактеризував цю країну Великий Кобзар Тарас Шевченко. Дехто з цих нових співробітників народився під комуністичним режимом. Переживши страхіття нацистської окупації та тотальної війни, після її закінчення, вибрали свободу замість таборів непосильної праці сталінської імперії... А після цієї ґенерації прийшла ґенерація наших дітей, народжених на свободі, здобувших вищу освіту у ЗСА. Уроджені американці з коріннями в Україні, її мові, культурі, релігії. І ті з наших колеґ, які приєднались до своїх родин в Америці в сімдесятих роках, чи ті, що еміґрували під час совєтським урядом витвореної хвилі антисемітизму. І, нарешті, ґенерація наших онуків. Якби Н. Григор'їв був живим сьогодні, він мав би 111 років. А нашому наймолодшому співпрацівникові — двадцять сім.

Володимир Біляїв зазначив, що згадує Н. Григор'їва ще й тому, що коли б він жив літом 1991 року, був би свідком історичного Акту, другого проголошення незалежности України, за що так багато людей молилося і загинуло, а серед них майже мільйон американців українського походження молились і працювали впродовж багатьох десятиліть. І перший керівник був би напевно гордий, знаючи, що про цю історичну подію кореспондент „Голосу Америки" передавав живий репортаж з Києва. Всього кілька років тому відвідувачі з України ні за які гроші не підходили до будинку, де розташовані студії „Голосу Америки", а тим більше не відважувались говорити з відомими працівниками Українського відділу. А тиждень тому директор „Голосу Америки", Джеффі Кауен, привітав понад двадцять депутатів Верховної Ради України в нашому Центрі відвідувачів, і мав з ними цікаву розмову. „Всього кілька років тому ми отримували листи від лояльних комуністичному режимові людей, — підкреслив Володимир Біляїв, — які нас обзивали „лакеями капіталістів" чи „покидьками історії"... А сьогодні учні середньої школи Києва присилають нам англійською мовою написані листи, прикрашені американськими й українськими прапорцями, в яких дякують за лекції англійської мови, які передаються в наших радіопередачах. Стільки історично важливих змін зайшло в житті багатьох народів світу впродовж цих 45-ти років, а зокрема в Україні!

Якщо появилась українською мовою програма „Голосу", то завдячувати тому треба тільки дуже відповідальним людям, які були передбачливими і глибоко розуміли проблему України в контексті колишнього СССР. Честь і слава усім, хто робив рішення 45 років тому, і нашим кореспондентам відділів новин, поточних подій, спеціяльних подій, інженерам, технікам — всім, хто сприяв нашій праці, зокрема відділові кадрів і адміністрації, секретаркам та іншим працівникам цієї великої установи, а водночас і всім колишнім і теперішнім редакторам програм, редакторам новин, перекладачам, автором, ведучим програм і дикторам, продюсерам. Дехто з них уже спочиває вічним сном, інші відійшли на пенсію, але їхні знання, досвід передано наступникам, і нехай вони продовжують далі ще не до кінця оцінену працю попередників на славу дружби між народами і миру, чого уряди ЗСА бажають кожній людині, а тим більше собі та народам всього світу".

Слова привіту виголосили також представники адміністрації.

Закінчивши свій виступ, керівник Українського відділу „Голосу Америки" В. Біляїв попросив до слова керівника усіх відділів народів колишнього СССР — Вуді Деміца. Останній зазначив, що співпрацює з цими відділами від 1979 року. Інколи ця співпраця була дуже близькою, коли очолював ці відділи. Тоді його заступник, Михайло Терпак, не тільки ознайомив його з працею відділів, а й дав зрозуміти, що кожний з цих відділів діє незалежно від російського та що найліпший журналіст в цьому будинку говорить по-українськи. „І давав мені приклад за прикладом. Відразу після знайомства з М. Терпаком познайомився з Оксаною Драган і Миколою Француженком. Радий бачити їх тут. Вони заслуговують бути тут, бо обоє зробили великий вклад у те, чим є цей відділ сьогодні. Великою приємністю тепер було познайомитися з В. Біляєвим, якого я не знав раніше. Він справив на мене велике враження. Радий, що поет є керівником відділу " — підкреслив Вуді Деміц.

Потім виступив Джозеф Бранс — виконуючий обов'язки директора Бюра радіомовлення Міжнародного Аґенства ЗСА (USIA). Він привітав усіх присутніх теперішніх співпрацівників і попередників з нагоди 45-ліття відділу, який, за його словами, є одним із найкращих відділів „Голосу Америки" та за який можна бути гордими. Вказав він на особливі заслуги цього модерного, за його словами, і молодого відділу, бо саме Український відділ є першим, який почав передавати телевізійну програму „Вікно в Америку". Він заініціював цю програму Світової служби, яка має величезний успіх у глядачів.

Згадав Джозеф Бранс про свої відвідини України. Побував у Києві, Одесі, де зустрічався з цілим рядом людей, зокрема з тими, які докладно ознайомлені з працею Українського відділу „Голосу Америки", а також з телевізійною програмою „Вікно в Америку". Він запевнив, що про працю відділу знають і цінять її. „Коли подивитися на світ і Україну в ньому, виглядає, що там буде мирне і конструктивне будівництво нового життя, особливо після того, як Україна відмовилася від ядерної зброї. Я переконаний, підкреслив Дж. Бранс, що ви спричинетесь до цих історичних змін. Ваша діяльність сприяла цьому, як і сприятиме в майбутньому, становленню демократичного життя в Україні. Я переконаний у важливій ролі вашого радіовідділу і телевізійної програми „Вікно в Америку".

Дж. Бранс також згадав поверхово про розмови щодо консолідації урядових служб міжнародного радіомовлення — „Голосу Америки", „Радіо Свобода" і „Радіо Вільна Европа". Всі розуміють важливість праці всіх цих радіостанцій уряду ЗСА і Українського відділу у них. Те, що робиться, є важливим не тільки сьогодні, але й на майбутнє". Закінчив він короткий виступ, віддаючи належне відділові, якому, на його погляд, бути ще 45 років!

Останнім офіційно промовляв виконуючий обов'язки директора „Голосу Америки" Джефрі Кауен. Він зробив комплімент керівникові Українського відділу „Голосу Америки" за те, що той, — не тільки поет, але й історик. І нагадав при цьому, як він був серед тих людей, що домогалися звільнення з таборів примусової праці українського історика, в'язня сумління. Його засудили за те, що він писав історію України. Це було десять років тому, коли, як відомо, писати те, що він писав, було суворо заборонено. Це свідчить також про силу впливу і досягнень цього відділу, бо у роки, коли правду про Україну не можна було й згадувати, Український відділ „Голосу Америки" сіяв правду й нові ідеї. І саме ця праця допомогла народові України досягнути своєї незалежности. Відділ відіграв у цьому вирішальну ролю. А щодо майбутнього, то директор „Голосу Америки" приєднався до голосу свого попередника, Дж. Бранса, зазначивши„ що він, як і Джозеф, є тут тимчасовою людиною, а Український відділ „Голосу Америки" був і залишиться. В короткому майбутньому передбачається співпраця з радіостанцією „Свобода" в підготові спільними зусиллями ранішньої програми, яка матиме значно більшу кількість слухачів, як до цього часу. Відбудеться збільшення кількости радіомостів.

Серед адміністраторів є чимало людей, які переконані, що сьогодні потреба в таких відділах, як Український, є навіть більшою, ніж можна було припускати, бо там, де починається нове демократичне життя, радіопрограми відділу можуть тільки допомогти, ілюструючи на прикладах працю демократії в житті, показати, як працює вільна економіка нашої країни, дати нашим друзям силу і надію. „Я, Джозеф й інші з великим задоволенням будемо працювати з вами; ви, в свою чергу, з великим задоволенням працюватимете з українським народом. А всі разом ми досягнемо кращого майбутнього для наших дітей. І саме з цих міркувань, — заявив Джефрі Кауен, — з великою приємністю приєднуюсь до сьогоднішнього відзначення 45-ої річниці існування Українського відділу 'Голосу Америки' ".

Дай Боже, скажемо ми, щоб усі мрії й надії співробітників Українського відділу „Голосу Америки", слухачів їхніх радіопрограм та глядачів телевізійних програм, як рівнож їхніх адміністраторів, яких призначає уряд ЗСА, стали дійсністю.

Микола Вірний

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЛЮТОГО, 1995 р.

Пассейк, Н.Дж. Місячні збори 42-го Відділу Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. — Василь Марущак, секретар.

Визначна українська меценатка Я. Шафранюк

26-го січня 1995 року в Торонто у приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації відбувся вечір, присвячений 90-літтю з дня народження визначної української меценатки Ярослави Шафранюк.

Добродійність і жертвенність ювілятки має довгий список. У 1975 році Я. Шафранюк разом зі своїм чоловіком, св. п. Михайлом Шафранюком, заснували в Торонто картинну ґалерію КУМФ, у якій, до цього часу, відбулося понад 300 виставок, де мали змогу виставити свої твори мистці з діяспори й України. У приміщенні цієї чудової ґалерії також відбулося багато літературних вечорів, наукових, політичних й інших конференцій і зборів. У цьому ж будинку міститься український консулят у Торонто, канцелярії для якого відповідно перебудувала й обладнала Ярослава на свій власний кошт.

Минулого року ювілятка подарувала з родинної збірки картин, 40 олійних і графічних творів відомих і видатних українських мистців Національному Художньому Музею в Києві.

У 1991 році подружжя Шафранюків створило фундацію „Допомога Україні", внісши у неї свій власний мільйон долярів. З цієї Фундації постійно йде допомога Україні. Наприклад, для Києво-Могилянської Академії Фундація подарувала повне комп'ютерне й інше технічне обладнання. З цього Фонду приділено немало допомоги дітям в Україні — сиротам та тим, що постраждали від Чорнобильської катастрофи. До 90-ліття з дня народження пані Ярослави Фундація встановила постійний щорічний фонд ім. Ярослави й Михайла Шафранюків для студентів в Україні, що студіюють у різних галузях науки.

Ювілейний вечір відкрила й проводила голова торонтонського відділу Комітету Українців Канади Марія Шкамбара. Перш за все, вона попросила єпископа української католицької церкви Ізидора Борецького провести молитву. Владика розпочав вечір колядкою „Добрий вечір тобі, пане господарю", до якої приєдналася заля, після чого ювілятку притітали правнуки, з квітами й співом „Многая Літа!", а потім Марія Шкамбара почала запрошувати до привітань інших.

Амбасадор України у Канаді Віктор Батюк передав ювілятці від президента України Леоніда Кучми почесну відзнаку, зазначивши, що це єдина державна нагорода в Україні і її, до цього часу, удостоїлися одержати небагато осіб. Вітаючи Ярославу Шафранюк з цією нагородою, амбасадор зауважив, що президент України нагороджує ювілятку цією нагородою „за великий особистий внесок у популяризацію української мистецької спадщини і багаторічну благодійну діяльність: „Ваша вагома підтримка дипломатичної і консульської діяльности України в Торонто, — звернувся посол до пані Ярослави, — сприяли утвердженню дипломатичної присутности незалежної України в Канаді. Вашими шляхетними вчинками стверджується Україна поміж вільних демократичних країн світу". Від амбасади України в Оттаві Віктор Батюк вручив грамоту признання і подяки, яку амбасадирекції фонду „Допомога Україні".

Роман Вжесневський склав привіт від родини, у якому сказав: „...Через дор вручає тим, хто найбільше спричинився до її створення в Канаді. Від українського консуляту в Торонто шановну ювілятку привітав квітами генеральний консул Соботович. Привітання від прем'єр-міністра Канади Жана Кретієна передав шановній Ярославі голова провінційної ради КУК Богдан Максимець, а від генерал-губернатора провінції Онтаріо Генрі Жакмана та посла до провінційного парляменту Джіма Гендерсона — Марія Шкамбара. Елен Зємба, міністер громадянства в провінційному уряді, передала ювілятці грамоту від прем'єра провінції Онтаріо Боба Рея — за підприємливість і провідництво в громаді, сказала Елен Зємба, з яких скористалися і Україна, і провінція Онтаріо. Елен Зємба також передала п. Ярославі грамоту від себе, як посла до провінційного парляменту й міністра громадянства. Привітання також наспіли від амбасадора України в Чеській республіці Романа Лубківського, який зазначив, що без фінансової допомоги ювілятки важко уявити культурні надбання українства у світі буки б віднішими. Привіти прислали громадяни рідного міста ювілятки — м. Тернополя, священики і парафіяни з тих місць Галичини, де відомо про доброчинство Ярослави Шафранюк.

Від українських організацій у діяспорі ювілятку привітали: д-р Олег Романишин — від СКВУ, Мирон Барабаш — від фундації КУМФ, Оксана Бризгун Соколик О від СФУЖО, зазначивши, що Ярослава Шафранюк для нас усіх є прикладом; Ярослав Соколик — від призму почувань пані Ярослави і св. п. Михайла Шафранюків, ми всі є їх великою родиною — вся українська громада, український народ, з'єднаний шляхетними ідеалами, культурою і творчою спадщиною, щоденним обов'язком, гуманним ставленням супроти ближних і непохитною вірою у краще завтра".

Варто зазначити, що родина Ярослави Шафранюк — це справді незвичайна родина, коли мова йде про добродійність, жертвенність, громадську працю, бо члени її родини активно заанґажовані у важливій культурно-громадській праці для України. Як от племінниця меценатки Ярослави, Ірена Вжесневська — активна громадська діячка, зокрема в жіночому русі. Її чоловік, Роман Вжесневський, — директор Канадсько-Української Мистецької Фундації. Їхня доня Руслана — засновниця відомого товариства допомоги дітям-сиротам в Україні „Приятелі дітей", її брат Борис — знаний активний громадський діяч, зокрема в Товаристві прихильників Руху.

На закінчення офіційної програми вечора Ярославу Шафранюк привітав єпископ Східньої епархії православної церкви в Канаді Владика Юрій, після чого заля проспівала ювілятці „Многая Літа!".

Світлана Кузьменко

НЕ 1 ДОЛ., А 1,000

У дописі про 40-річчя 64-го Відділу СУА, що появився у „Свободі" ч. 22 з датою 3-го лютого слід поправити, що Відділ зложив на Гарвардський Проєкт 1,000 дол. Також має бути, що відбулося 11 виставок молодечої і дитячої творчости. — Ред.

Календарні...

(Закінчення зі стор. 2)

А як буде в майбутньому? Згідно з поглядом спеціялістів з різних астрономічних інститутів та обсерваторій, не заноситься на поважніші зміни з уваги на те, що наш теперішній календар покищо всіх задовольняє.

Тому прийняття якихнебудь нових проєктів було б сьогодні пов'язане з доволі великими потрясеннями, хоч не виключене, що може навіть в наступному столітті, в міру розвитку космічних подорожів та стосування айнштайнівської механіки, дія якої, як відомо, пов'язана з 4-им виміром часу. І тоді докладніше окреслення часу стане необхідною конечністю життя.

Виставка мистця А. Мадая в Клівленді

В днях 11-го, 12-го і 13-го листопада 1994 року 8-ий Відділ Союзу Українок Америки спонзорував виставку творів художника Андрія Мадая. Виставка відбулася в домівці СУА при Астродомі св. Йосафата в Пармі, Огайо.

Склад цієї виставки, під наголовком „Природа і архітектура, 1971-1994" відзначився різноманітністю, бо Андрій Мадай творить дереворізи, лінорізи, офорти та літографії. В цій збірці можна було побачити майже 100 творів. Назва виставки „Природа і архітектура" відповідна, бо предмети творів Мадая є або тварини чи рослини, або краєвиди, які прославляють архітектури даних міст. Колишній машканець Філядельфії та Італії, Мадай ці міста представляє у вище згаданих краєвидах. Можна сказати, що твори Мадая є мінімалістичні, але приємні для ока, і виконані з ніжним гумором.

А. Мадай вчився в Пенсильванійській академії мистецтва у Філядельфії. Мистець тепер майже виключно займається іконографією, і в цей час виконує монументальний іконостас, в якому включені 42 ікони, для православної церкви св. Володимира в Калгарі, Канада.

Праці М. Мадая знаходяться в багатьох приватних колекціях по Америці, Канаді, Европі та Австралії. А варта уваги, що деякі твори належать до постійних колекцій в згаданій академії, Бакнелл Універститеті та інших. Два дереворити Мадая є офіційними лоґо Академії мистецтв у Філяделфії.

Марта Мартинюк-Боднар

А. Мадай під час своєї виставки в Пармі.

Уповноваження...

(Закінчення зі стор. 1)

єкт постанови, де сказано, що курс Президента і уряду не відповідає корінним інтересам народу України. Комуністи запропонували висловити недовір'я першому віцепрем'єр-міністрові України Вікторові Пинзеникові та міністрові економіки Романові Шпекові.

Під час перерви голова Постійної комісії Верховної Ради з питань базових галузей і соціяльно-економічного розвитку реґіонів Валерій Череп сказав, що в лютому має остаточно вирішитися доля Уряду. На його думку, якщо Президент і прем'єр-міністер не можуть впроваджувати єдину політику, то один з них має зрезиґнувати — і саме прем'єр-міністер, оскільки він, за словами Черепа, не справляється зі своїми обов'язками. Крім того, зрезиґнувати повинен Уряд у повному складі. Президентові не просто буде знайти достойну кандидатуру на пост прем'єр-міністра, а все ж чотири кандидатури він зможе запропонувати, вважає Череп. „Якщо новообраний прем'єр зформує Уряд, до якого увійде 60 відсотків людей з теперішнього Уряду, то це не буде помилкою. Через таку складну економічну ситуацію Уряд не повинен складатися тільки з теоретиків реформ або тільки з практиків, яких не бракує, скажімо, серед директорського корпусу. Особа прем'єра має гармонійно поєднувати в собі теоретичні знання і професіоналізм керівника державного рівня", — сказав В. Череп.

На запитання, чи може В. Пинзеник очолити Уряд, В. Череп відповів, що може, але його кандидатуру не затвердить Верховна Рад, оскільки Пинзеник — це генератор реформаторських ідей, з яких 95 відсотків треба відкинути і взяти до уваги лише 5 відсотків. На думку Черепа, Пинзеник чудовий теоретик, але він не має достатнього відчуття дійсности.

Депутати внесли до порядку денного цього тижня проєкт постанови, запропонований міністром сільського господарства Юрієм Карасиком, у якому йдеться про необхідність також до 20-го лютого розрахуватися з виробниками сільсько-господарської продукції за отриману від них продукцію у 1994 році.

Народні депутати від Конґресу Українських Націоналістів започаткували збір підписів за відкликання голови Верховної Ради Олександра Мороза, його першого заступника Олександра Ткаченка і заступника Олега Дьоміна. Голову парляменту і його заступників звинувачують у нездатності організувати ефективну працю парляменту та у відвертій підтримці О. Морозом комуністичних сил.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

В ДРУГУ, ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого найдорожчого і ніколи незабутнього МУЖА і БАТЬКА

СВ. П. Д-РА ПРАВ

ОСИПА ТЕСЛЮКА,

ЗАУПОКІЙНІ СВ. ЛІТУРГІЇ

будуть відслужені 28-го лютого 1995 р.

в церквах св. Михаїла в Гартфорді, Кт. і св. Климентія в Празі.

Про молитви і пам'ять про покійного просять:

дружина — ВОЛОДИМИРА
дочки — ЮЛІЯ з мужем ДАНИЛОМ
— МАРТА з мужем АДРІЯНОМ

В пам'ять покійного складаємо 100 дол. на церкву св. Климентія в Празі.

Враження зі з'їзду „кокорудзянок" на „Верховині"

Дзвонить телефон — підношу слухавку, а це Влода запитує, чи я вже читала у „Свободі", що на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. відбудеться зустріч колишніх учениць Гімназії „Рідна Школа" ім. Кокорудзів у Львові. Каже: „Думаю, що це тебе зацікавить, бо знаю, що ти кокорудзянка", — і подає мені усі інформації про з'їзд. Я не трачу часу; замовляю кімнату і вирушаю у дорогу.

Осінній ранок, соняшний, теплий. Листки золотіють-червоніють і чарують нас своєю осінньою, багатою на кольори вродою. Веду авто, а мої думки летять в минуле, летять до Львова. Думаю про своїх товаришок, стараюся пригадати їхні імена — адже минуло вже 55 літ і пам'ять вже не така свіжа. Пригадую собі свою клясу „кокорудзянок" (так ми себе з гордістю звали). В першій лавці під вікнами сиділи Ліда, Дуня, а хто третій — не можу пригадати. В другій лавці сиділа Віра, і я чомусь пригадую собі її в низом вишиваній блюзці-сорочці, і її легко кучеряве, каштанове волосся. Знаю, що вона живе в Венесуелі. Читала я її вірші. Мимо того, що пише під псевдонімом, знаю, що це вона. Дальше стараюся відшукати лиця, і стоять переді мною дві сестри, які доїздили з Винників. Ім'я однієї — Надія, а сестри ім'я... забула, але пам'ятаю прізвище: Москва. В другому ряді в першій лавці сиділа Ірена Федуняк — бльондинка в косах — говорили, що вона залишилася у Львові. За нею сиділа Гапа — вони дружили. Дальше бачу лице Ірени Кицюк. Висока, струнка бльондинка Лада — моя близька приятелька; решту залишених лиць не можу пригадати. Лесю, а де ти сиділа? Я не пам'ятаю, читала я про тебе у „Нашому Житті", і знаю, що ти живеш в Клівленді...

Сидять (зліва): Ірена Юрчик, Марія Фіґоль, Теодозія Савицька (голова об'єднання), Уляна Старосольська, Ярослава Лабка; стоять (зліва): Ніля Стецьків, Ірена Кравців, Оля Маґоцька та Наталія Даниленко.

В'їжджаю на „Верховину". Входжу до залі і бачу пань, які сидять при довгому столі. Нікого не впізнаю, але приступаю, вітаюся, представляюся і кажу з гордістю: „Я кокорудзянка!" Усі одним голосом відповіли: „Вітай, товаришко". Мене огорнуло теплом, я відчула, що я є однією з них, і була задоволена, що вирішила приїхати на цю зустріч.

З'їзд відкрито молитвою, а опісля однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять наших фундаторів, професорів та всіх товаришок шкільної лавки, які відійшли від нас на вічний спочинок. Голова об'єднання Теодозія Савицька відкрила з'їзд і привітала присутніх. Говорила дуже цікаво, особливо про свої переживання і спостереження із з'їзду у Львові. Після вибору Президії з'їзду, відчитання звітів та уділення абсолюторії уступаючій Управі почалась дискусія над порушеними у звіті справами, але головною темою стала справа збірника нашої гімназії „Рідна Школа" у Львові, його фінансування, зібрання матеріялів та обговорення питання про редакційну колеґію. Збори передали ці справи до полагоджування новій Управі нашого об'єднання.

Рівнож чималу увагу присвячено ініціятивній групі відродження „Рідної Школи" та справам допомоги школі в Донецькому.

Після вечері читали привіти, надіслані зі Львова, та від інших організацій і прихильників нашої дорогої школи. Чотири наші членки були на з'їзді у Львові і розповідали про свої пережиття та враження. Ірина Хом'як-Кравців, колишня ув'язнена Картуської Берези, розказала про свої переживання в Картуській Березі та страждання інших в'язнів. Розказувала, що жінок не били, але змушували дивитися і бути свідками жорстоких катувань їхніх побратимів-в'язнів. Оповідала, як били священика (що куляв на ногу ще з Першої світової війни) — він паде, не може встати, а вони ще більше його б'ють! І я догадалася, що це був о. Чеминський із церкви свв. Петра і Павла, моєї парафії. Пригадується, як в неділю на екзорті перед престолом лежала хрестом моя учителька, бо вчора заарештували її сина, і він ув'язнений у Картуській Березі. Там також є Петро, старший брат мого мужа. Питається наша подруга — „Що гірше — бути битим, чи бути присутнім при тому, як катують вашого друга? " Мовчанка...

Після деякого часу до залі увійшла чепурна пані в ясно-рожевому одязі, з кокетливо зав'язаною апашкою. Починає деклямувати — відразу пізнати, що обдарована мистецьким хистом. Це — Ніля Безкоровайна-Стецьків, яка колись виступала в театрі Гірняка і чарувала львів'ян своїми виступами. Вона вміло переплітала поезію з гуморесками; вибрала твори письменника-гумориста Павла Глазового з Києва. Всі слухали її слів із захопленням і насолодою, зачаровані артистичним виконанням.

Ранком будить нас сонце. Чудовий осінній ранок, ми всі спішимося до церкви на поминальне Богослуження за фундаторів гімназії Іванну та Іллю Кокорудзів, професорів, учениць, які відійшли від нас. Прощаємо їх співом „Вічная пам'ять", і я думаю: „як прорідилися наші ряди".

Повернувшись на „Верховину", всі гуртуються біля виставки знимок із шкільних років. Я стою збоку, бо це — знимки старших товаришок. Стоять і гомонять, наче бджілки біля меду, чути тільки: „Пригадуєш собі, чи пам'ятаєш, бо це наша красуня; а ця згинула, а ту вивезли, а це хто? — це я, а це моя сестра — мама нас однаково вбирала. О, а це ти — та ні, це моя сестра — ми дуже до себе подібні".

Мило і швидко пройшов ранок, і ми всі зустрілися при прощальному полуденку. Весело провели час. Прийшла хвилина прощання. Треба повернутися до буднів, щоденного життя. Залишається тільки час до часу згадувати ці приємні і зворушливі два дні нашої зустрічі кокорудзянок на „Верховині", яка відбулася 17-го–18-го вересня 1994 року. Радію, що влітку 1995-го відбудеться наша друга зустріч у більш підгожий час.

Марія Фіґоль

Володимир Онищенко — новий тренер Київського „Динамо"

Дня 2-го січня 1995 року провід славного футбольного клюбу „Динамо" Київ офіційно повідомив численних любителів цього спорту в Україні, що на місце Йожефа Сабо, який зрезиґнував після поразок в Міжнародній лізі чемпіонів, новим тренером „Динамо" призначено колишнього визначного футболіста цього клюбу, заслуженого майстра спорту Володимира Онищенка. Досі Онищенко працював тренером в другій дружині „Динамо". На пресовій конференції, що була скликана з тієї нагоди, президент „Динамо" Григорій Суркіс подав ряд деталей про цю важливу зміну, головніші з яких подаємо нашим читачам, які цікавляться цим спортом.

„Почну з того — заявив Суркіс, — що 11-го грудня 1994 року Йожеф Сабо подав у відпустку. Хоча висліди роботи Сабо минулого сезону не вповні вдоволяли, все ж його заява нас трохи здивувала. Три дні перед тим ми затверджували плян підготови команди на 1995 рік разом з Й. Сабо. Таким чином, перед клюбом постало питання про пошук нового головного тренера основної команди. Відразу зазначу, Рада клюбу розглядала сім кандидатур. Це Лобановський, Буряк, Онищенко, Павлов, Блохін, Фоменко і Садирін. Після докладного обговорення всіх кандидатур, з урахуванням концептуальних нюансів тренерської діяльності, залишилося троє. Найперше Рада клюбу, яка складалася з 15 осіб, вирішила звернутися до Валерія Лобановського з пропозицією очолити „Динамо", успіх якого тісно пов'язаний з ім'ям цього тренера. Проте термін його контракту з футбольною Федерацією Кувейту закінчується на жаль, тільки 31-го грудня 1996 року. Залишилися Леонід Буряк, який працює з „Чорноморцем" і динамовець В. Онищенко. Обидва — фахівці високої кляси. І в цій ситуації керівництво „Динамо", аби уникнути кривотлумачень, віддало перевагу Володимирові Онищенкові. 2-го січня ц. р. абсолютною більшістю голосів членів Ради клюбу було його затверджено на посаду старшого тренера. Допомагатимуть йому Анатолій Дем'яненко і Валерій Зуєв (працював разом з Онищенком у „Динамо" = 2).

Про переїзд з Дніпропетровського „Дніпра" до Києва тренера Миколи Павлова, що привіз групу футболістів „Дніпра", Суркіс сказав: Справді Павлов, до речі, корінний киянин, звернувся до нас, маючи бажання працювати надалі в „Динамо". Ще півтора року тому ми запрошували його, але тоді Павлов не зміг покинути „Дніпро", почуваючись відповідальним за його долю. Тепер же, коли фінансові негаразди не дозволяють „Дніпрові" утримувати футболістів вищого рівня і ті, відігравши за контрактом, буквально поривалися за межі України, колишній їхній наставник пристав на нашу пропозицію. В київському „Динамо" виконуватиме обов'язки менаджера команди. Що ж до футболістів, а йдеться про Коновалова, Похлєбаєва, Беженара і Максимова, то нам вдалося залучити їх під свої прапори вже не як футболістів „Дніпра". Наприклад, у Максимова на той час було укладено дворічний контракт з московським „Динамо". Рештою футболістів упритул цікавилися інші російські клюби — московські „Спартак", „Торпедо", ЦСКА, волгоградський „Ротор". Переконаний, що якби не київське „Динамо", то ці талановиті хлопці навесні стартували б у чемпіонаті Росії. Тепер у них трирічні контракти, на довший час ми не маємо права укладати угоди, згідно з діючими законами України. Усі вони одержать трикімнатні мешкання в центрі міста, автомобілі..."

На запит кореспондентів, хто ще з'явиться у складі київського „Динамо" наступного року Суркіс, відповів: „Насамперед Юрій Калитвинцев, який підписав з нами контракт на два роки з можливою пролоґацією в майбутньому в разі згоди обидвох сторін. У нашій команді став тренуватися колишній львів'янин Сергій Амілехін, який нещодавно прийняв українське громадянство. Зміцніє і оборона нашої команди з приходом Олега Кузнецова та футболіста національної збірної Молдавії Олександра Погорєлова. До речі, Амілехін дотепер був російським підданим..."

Про Дмитра Михайленка, який на початку сезону переїхав з „Дніпра" до „Динамо", Сукріс сказав: „Ми встигли перехопити Дмитра майже біля сходів німецького літака".

На запит, чи є футболісти в команді, які виявили бажання покинути „Динамо", президент клюбу відповів: „Однозначно на перехід чекає тільки Топчієв. Він готується переїхати до міста Тюмені в Росії. Більше бажаючих з „Динамо" немає. Може статися, що від послуг окремих футболістів в підготовчому періоді відмовиться старший тренер Онищенко. Адже 34 футболісти мають пройти жорстокий відбів до першої команди клюбу. Конкуренція велика...

Згідно з пляном „Динамо" започаткувало підготовку до нового сезону в містечку Руйт, поблизу Штутґарту в Німеччині, 6—22-го січня ц.р. Після цього, від 28-го січня ц.р. до 14-го лютого перебуватиме в турне у Франції. Можливо, відбуде ще один збір після цього в Ізраїлі або Туреччині. 5-го березня ц. р. розпочинається друга рунда чемпіонату вищої ліґи України.

Дніпропетровці б'ють на сполох

У зв'язку з переїздом тренера Павлова з групою найкращих футболістів „Дніпра" до Києва, спортова громадськість Дніпропетровщини, скликана з ініціятиви президії Федерації Футболу України, ухвалила таку заяву:

Відповідно до п.93 „Правил чемпіонату і першостей України на 1994-95 і 1995-96 рр", який забороняє переходи всередині однієї ліґи в період між 1-им і 2-им колом, Федерація Футболу України не повинна на догоду інтересам одного клюбу розглядати такі переходи. Втрата футболістів основного складу, з урахуванням Д. Михайленка, переведеного раніше вольовим рішенням М. Павлова, практично ставить під загрозу існування команди „Дніпро". У ролі головного тренера М. Павлов, на шкоду тренувального процесу, що призвело до зниження кляси гри „Дніпра", сам один вирішував усі питання, пов'язані з контрактами та продажем футболістів за рубіж, фінансовими питаннями тощо. Поставлене перед командою „Дніпро" завдання грати за Чаші Европи через дії головного тренера може виявитися невиконаним, що завдасть шкоди не лише дніпропетровському, а й українському футболові в цілому. Серед команд країни тільки „Динамо" й „Дніпро" мають власні коефіцієнти УЕФА (Европейської Футбольної Федерації), що ґарантують тільки цим клюбам участь у турнірі найсильніших команд Европи. В рейтинґу найсильніших команд континенту на 1995-1996 р. „Дніпро" перебуває на 45-му місці, „Динамо" на 70-му. От причина розвалу „Дніпра". Враховуючи все це, Федерація футболу, тренери професійних і любительських команд, любителі футболу та вся спортова громадськість Дніпропетровської области катеґорично заперечують проти подібної акції і просять Федерацію футболу України ухвалити з порушеного питання правильне рішення. Розширене засідання президії у зв'язку з діями, спрямованими на розвал команди „Дніпро", вважає недоцільним залучати М. Павлова до тренерської роботи на всіх рівнях.

С. Тігіпко, президент Федерації Футболу Дніпропетровської области

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

о. крилошанин БОГДАН СМИК член УНС Відд. 484-го Т-ва Тараса Шевченка в Ютиці, Н.Й. помер 12-го жовтня 1994 року на 82-му році життя. Нар. 1912 року в Кокольниках, Рогатин, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дочку Таню Назаревич з мужем Романом, синів Олександра з дружиною Оленкою, Ростислава з дружиною Марійкою, внуків Андрія з дружиною Лесею, Наталку, Христю, Романа, Ростислава, Ладу; сестру Стефанію з мужем о. Крилошанином В. Тарнавським, брата д-ра Романа Смика з родиною, сестрінка о. Яновського з дружиною Орисею і дітьми в Україні. Похорон відбувся 20-го жовтня 1994 року на укр. кат цвинтарі св. Володимира в Вітисборо, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Холявка. секр.

АННА БЕРКИЧ член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й. померла 7-го жовтня 1994 року на 85-му році життя. Нар. 9-го березня 1909 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Алекса і дочку Марію Блендфорд. Похорон відбувся 10-го жовтня 1994 року на цвинтарі Елмловн в Кенмор, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія І. Гнатик, секр.

МАРІЯ СКРИНЕК член УНС Відділу 259-го Т-ва Рождества Пресв. Богородиці в Чикаґо, Ілл. померла 19-го жовтня 1994 року на 77-му році життя. Нар. 1917 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку сестру Юлію Модлу з чоловіком Михайлом, багато племінників і племінниць. Похорон відбувся 22-го жовтня 1994 року на цвинтарі Воскресіння в Джастіс, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Ґуґлик, секр.

ВОЛОДИМИР ЗАГАЙКЕВИЧ член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 12-го жовтня 1994 р. на 71-му році життя. Нар. 1922 року в Ласківцях, Україна. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Шілу, дочок Дірдрі, Ларису, Ренату, брата Ореста з родиною, та сестер Олену Мельничук з родиною та Христину Пацлавську з родиною. Похорон відбувся 15-го жовтня 1994 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ФЕДОРОВСЬКИЙ член УНС Відд. 14-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 23-го жовтня 1994 року на 79-му році життя. Нар. 1915 року в Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Любу, сина Стефана з дружиною Шарон і внучку Крісту, сина Ігоря з дружиною Доріс, дочку Анну Федоровську і тещу Ніну Щербину. Похорон відбувся 27-го жовтня 1994 року на цвинтарі св. Йосифа в Тамс Рівер, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Отрок, секр.

МИРОСЛАВ Р. ПЛОЩАНСЬКИЙ член УНС Відд. 42-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж. помер 29-го серпня 1994 року на 79-му році життя. Нар. 1915 року в Гошеві, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Олену Площанську (з дому Ілечко), доньку Тамару Городиську з чоловіком Данилом, внуків Анну і Софію Городиських, сестру Ірену Островську. Похорон відбувся 1-го вересня 1994 року на цвинтарі Сансет В'ю в Ель Черріто, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Кісь, секр.

АНГЕЛИНА ҐУЛА член УНС Відд. 472-го Т-ва „Пласт" в Чикаґо, Ілл. померла 9-го вересня 1994 року на 88-му році життя. Нар. 1906 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочку Уляну Гриневич з чоловіком Орестом і дітьми Адріяном, Тунею і Олександром, сина Івана з дружиною Офілією та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні. Похорон відбувся 17-го вересня 1994 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія Кочій, секр.

МАРІЯ САЛІТСЬКА член УНС Відд. 409-го Т-ва ім. св. Івана в Данмор, Па. померла 8-го жовтня 1994 року. Нар. 12-го липня 1908 року в Мейфілд, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку синів Павла Івана і Миколу, дві дочки Флоренс Воррен і Долорес Фалґот, дві сестри Майру Матічак і Анну Томкович. Похорон відбувся на православнім цвинтарі св. Івана в Мейфілд, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Дженет Боленд, секр.

❊ ПРАЦЯ ❊

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ до чищення будинків та бюр. Платня до 370 дол. на тиждень. Повинна мешкати в передмісті Чикаґо. Кімната забезпечена. Праця 8½ годин на день. **Телефонуйте 1(708) 393-7040**

UKRAINE-PAC
(201) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service
ПАЧКИ І ХАРЧІ ДО УКРАЇНИ
Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька і Тернопільська області.

KOSHERLAND	RAHWAY Travel	Steven MUSEY	EL INCA I.P.S.
Brooklyn, NY	Rahway, NJ	Millville, NJ	Union City, NJ
718 438-8922	908 381-8800	609 825-7665	201 974-2583

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ЙОРК, Н.Й.
повідомляє, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— відбудуться —
в п'ятницю, 17-го лютого 1995 р. о год. 6:30 веч. в Домівці Товариства „Самопоміч"
98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

5, 6, 8, 16, 19, 86, 130, 158, 184, 194, 200, 203, 204, 205, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 450, 455, 457, 485, 489.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.

У нарадах візьмуть участь:

Уляна М. Дячук, предсідник УНС
Марта Лиско, секретар УНС
Олександер Ю. Благітка, касир УНС
Іван Винник, контролер УНС
д-р Ярослав Падох, почесний член Гол. Уряду УНС
Марія Душник, почесний член Гол. Уряду УНС

за УПРАВУ ОКРУГИ

д-р Василь Лучків, *голова* **Іван Хома**, *касир*

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ ОКРУГИ:

д-р Іван Флис **Микола Хоманчук**

УКРАЇНА: ПУТІВНИК
українською мовою*
Київ: Смолоскип, 1993.
Ціна 27.75 дол. включно з пересилкою.

Подано всі необхідні для туриста інформації.
*Також маємо цей самий путівник англійською мовою.

Замовляти:
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
Мешканці стейту Ню Джерзі підлягають 6%-му податкові.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

❊ ПОСЛУГИ ❊

ПАКУНКИ — УКРАЇНА
Roxolana Int'l Trade
79c Lb
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
Tel: (201) 763-8778
Існують певні обмеження

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

❊ ДО ВИНАЙМУ ❊

ПОМЕШКАННЯ
на одну особу
Clifton, N.J.
Tel.: (201) 546-3572

❊ ПРАЦЯ ❊

ЗАРОБІТОК до $600.00 на тиждень
International Marketing Company **розширюється!**
Маємо відкриті позиції: Менаджмент, асистенти менаджерів, маркетінґ та обслуга клієнтів. Вигідне положення. Біля метро.
Телефонувати
Mrs. Doke (718) 457-9492
AVATAR COMMUNICATION of NY, Inc. EOE

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТОВУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ
ПАМ'ЯТНИКИ
в околиці Ню Йорку, включаючи цвинтарі: св. Духа в Гамптон-бурґу, Н. Й., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Керґонсоні та Глен Спей, Н. Й.
Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі.
За двомовним представником слід телефонувати:
HURYN MEMORIALS
P. O. Box 121
Hamptonburgh, N. Y. 10916
Tel.: (914) 427-2684